

EUROPESE
REKENKAMER

NL

Rede

Luxemburg, 10 oktober 2019

Rede door Klaus-Heiner Lehne, president van de Europese Rekenkamer

**Presentatie van het Jaarverslag 2018 van de Europese Rekenkamer aan de Raad
Economische en Financiële Zaken (Ecofin)**

Luxemburg, 10 oktober 2019

Alleen de uitgesproken versie geldt.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Voorzitter,

Excellenties,

Dames en heren,

Als president van de Europese Rekenkamer wil ik u bedanken dat u tijd heeft vrijgemaakt voor ons Jaarverslag 2018, waarin we onze beoordeling presenteren van de stand van zaken met betrekking tot het financieel beheer van de Europese Unie.

We hebben de geconsolideerde rekeningen 2018 van de EU gecontroleerd. Naar ons oordeel geven deze een getrouw beeld van de financiële situatie van de EU.

Voor de ontvangsten die naar de EU-begroting vloeien, hebben we geen materieel foutenpercentage geconstateerd. Daarom kunnen we opnieuw een goedkeurend oordeel afgeven over de regelmatigheid van de ontvangstenzijde van de EU-begroting.

Wat de uitgavenzijde betreft, geven we, net zoals de twee afgelopen jaren, een controleoordeel met beperking over de regelmatigheid van de betalingen. Met andere woorden: de fouten die we tijdens onze controle hebben aangetroffen, waren niet van diepgaande invloed en leiden dus niet tot een onjuiste weergave van de werkelijke financiële positie van de EU.

Dit is een van de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controles, aangezien dit bevestigt dat het financieel beheer van de EU de afgelopen jaren gestaag is verbeterd. Het is een bemoedigend teken dat niet alleen de Commissie, maar ook de lidstaten erin zijn geslaagd de vooruitgang voort te zetten die de afgelopen twee jaar is geconstateerd.

Een “oordeel met beperking” houdt een “ja, maar” in. *Ja*, de betalingen waren grotendeels regelmatig, *maar* er zijn nog problemen.

Wat de uitgaven betreft — vanouds het kernelement van onze betrouwbaarheidsverklaring — schatten we het foutenpercentage op 2,6 %¹. Dit betekent dat naar schatting 2,6 % van de betalingen niet had moeten worden verricht, omdat deze niet in overeenstemming met de EU-regels werden gebruikt. Een foutenpercentage van meer dan 2 % wordt van materieel belang geacht.

¹ Onderste grenswaarde: 1,8 %; geschat foutenpercentage: 2,6 %; bovenste grenswaarde: 3,4 %. Par. 1.15 van het jaarverslag.

Ik blijf echter benadrukken dat dit niet betekent dat 2,6 % van de betalingen uit de EU-begroting is verspild. Zelfs indien de regels voor een bepaalde betaling niet zijn gevolgd, kan het doel waarmee de uitgaven zijn gedaan in dat geval toch zijn bereikt.

Ik presenteer hier een globale schatting en ik wil benadrukken dat een significant deel van de uitgaven die we hebben gecontroleerd, geen materieel foutenpercentage vertoonde. In het bijzonder verhult deze globale schatting echter een belangrijk onderscheid: de manier waarop de middelen worden uitbetaald, is van grote invloed op het risico op fouten. Deze wetenschap is wellicht nuttig voor toekomstige wetgeving.

Voor uitgaven waarvoor ingewikkelde regels gelden, wordt het foutenpercentage geschat op 4,5 %, wat relatief hoog is. Dergelijke uitgaven maken ongeveer de helft van de EU-begroting uit². Het betreft hier met name “betalingen in het kader van vergoedingen”, waarvoor de begunstigten declaraties moeten indienen voor de subsidiabele kosten die ze hebben gemaakt — denk hierbij aan onderzoeksprojecten of projecten op het gebied van regionale of plattelandsontwikkeling.

Het risico op fouten is daarentegen lager voor uitgaven waarvoor eenvoudiger regels gelden, voornamelijk “op rechten gebaseerde betalingen”. Hierbij ontvangen begunstigten betalingen indien zij aan bepaalde voorwaarden voldoen — zoals rechtstreekse steun voor landbouwers of studiebeurzen.

Dames en heren,

Tijdens mijn bezoeken aan Europese hoofdsteden heb ik al de gelegenheid gehad om een aantal van u persoonlijk te informeren over de verandering in de aanpak van de Rekenkamer in het kader van haar meerjarige strategie. Ik kreeg daarop enkel positieve reacties, waarvoor ik u zeer dankbaar ben.

De Rekenkamer wil een op een attestopdracht gebaseerde benadering gaan hanteren bij haar betrouwbaarheidsverklaring, wat betekent dat we voornemens zijn in de toekomst een evaluatie te verrichten van controlewerkzaamheden van anderen, en met name de Commissie, die weer berusten op eigen controles en op nationale controles in het kader van gedeeld beheer, en niet langer zelf steeds bewerkelijker controles willen verrichten telkens wanneer anderen dat al hebben gedaan.

We willen dus gebruikmaken van het werk van anderen — tenminste als de resultaten daarvan betrouwbaar zijn. U zult uit ons jaarverslag kunnen opmaken dat we ons vaak kritisch uitspreken over tal van controles die door de lidstaten en de Commissie worden uitgevoerd (er zijn bijvoorbeeld wel 126 verschillende autoriteiten betrokken bij de controle van uitgaven in het kader van cohesie op nationaal niveau). Dit maakt het vaak moeilijk om de resultaten van dergelijke werkzaamheden te gebruiken en er nog meer op te vertrouwen. Er kan ook zonder meer worden gesteld dat de

² 50,6 %.

Commissie aanzienlijke inspanningen levert om de werkzaamheden van verschillende nationale autoriteiten te blijven verbeteren.

Daarom zetten we vaart achter onze werkzaamheden met de Commissie om de voorwaarden tot stand te brengen die nodig zijn om vorderingen te maken op weg naar attestering. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om commissaris Oettinger te bedanken voor zijn steun en ik kijk ernaar uit om dit proces voort te zetten met zijn opvolger.

Ik zou het nu over de verschillende beleidsrubrieken willen hebben en de aandacht willen vestigen op een aantal van onze belangrijkste bevindingen.

Voor de MFK-rubriek “Concurrentievermogen” hebben we aanzienlijk minder fouten aangetroffen dan vorig jaar (2 %). Op het gebied van onderzoek vormen niet-subsidiabele personeelskosten nog steeds de belangrijkste bron van fouten.

Voor “Economische en sociale cohesie” schatten we het foutenpercentage op 5 %. Het aantal ontdekte fouten en de impact ervan tonen aan dat er nog steeds sprake is van tekortkomingen met betrekking tot de regelmatigheid van de door de nationale beheersautoriteiten gedeclareerde uitgaven. Niet-subsidiabele uitgaven voor projecten vormden een belangrijk probleem; bovendien hebben bepaalde landen bijkomende nationale voorwaarden toegevoegd aan de toch al complexe voorwaarden op EU-niveau (dit wordt ook “goldplating” of overregulering genoemd).

Voor “Natuurlijke hulpbronnen” schatten we het foutenpercentage op 2,4 %. Hierbij was er sprake van een combinatie van niet-subsidiabele gedeclareerde kosten, onjuiste informatie over oppervlakten of dieren, problemen met overheidsopdrachten en administratieve fouten. De rechtstreekse betalingen als geheel vertoonden evenwel geen fouten van materieel belang Dit is goed nieuws.

Wat “Veiligheid en burgerschap” betreft, wijzen we op tekortkomingen bij de toepassing van de openbare aanbestedingsregels, maar ook op systeemgebreken in de lidstaten met betrekking tot het Fonds voor asiel en migratie en het Fonds voor interne veiligheid.

Dames en heren,

De controlewerkzaamheden die ik vandaag aan u heb gepresenteerd, tonen aan dat de EU ondanks tal van onopgeloste problemen voor het derde jaar op rij consistent voldoet aan hoge normen van verantwoording en transparantie bij de besteding van overheidsmiddelen.

Gelet op de toenemende uitdagingen waarin de Unie het hoofd moet bieden met een begroting van slechts ongeveer 1 % van het bruto nationaal inkomen van alle lidstaten gezamenlijk, is het echter van cruciaal belang dat de EU-

uitgaven niet alleen wettig en regelmatig zijn, maar dat daarmee ook resultaten worden geboekt. En in de toekomst zal de Europese Rekenkamer juist daaraan nog meer aandacht besteden.

We richten ons op de meerwaarde van Europese maatregelen. Elke euro die op EU-niveau wordt besteed, zou meerwaarde moeten bieden die niet zou zijn verwezenlijkt indien deze op nationaal of regionaal niveau was uitgegeven.

Ik zou het op prijs stellen indien u ons hierbij zou kunnen ondersteunen door uw ideeën en suggesties met betrekking tot onze toekomstige werkzaamheden met ons te delen.

Ik wil graag afsluiten met een woord van dank aan het Finse voorzitterschap van de Raad. Onze samenwerking en interactie waren uitstekend en strekten, volgens mij, tot wederzijds voordeel. Ik hoop deze uitstekende samenwerking volgend jaar te kunnen voortzetten met het Kroatische voorzitterschap van de Raad en zie hier al naar uit.

Ik dank u voor uw aandacht. Graag beantwoord ik uw eventuele vragen of opmerkingen.